

FiComin lausunto valtioneuvoston selonteosta julkisten talouden suunnitelmaksi vuosille 2027–2030

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa, joka koskee valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030 (VNS 3/2026 vp).

FiComin pääviestit:

- Suomen digitaalinen infrastruktuuri on keskeinen kilpailutekijä. Sen kehittäminen perustuu yksityisiin investointeihin, joiden edellytyksenä on ennakoitava ja vakaa toimintaympäristö.
- FiCom korostaa erityisesti pitkäjänteisen taajuuspolitiikan merkitystä, riittävien viranomaisresurssien turvaamista sekä sääntely-ympäristön kehittämistä investointeja tukevaksi. Näillä edellytyksillä voidaan varmistaa, että Suomi säilyttää asemansa digitaalisen kehityksen kärkimaana.

Valtioneuvoston selonteko linjaa julkisen talouden kehystä tuleville vuosille. FiCom pitää tärkeänä, että talouspolitiikassa tunnistetaan digitaalisen infrastruktuurin keskeinen rooli talouskasvun, innovaatioiden ja kokonaisturvallisuuden perustana.

Suomessa teleyritykset investoivat verkkoihin merkittävästi ilman valtion suoraa tukea. Investointien jatkuvuus ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys, vaan edellyttää ennakoitavaa ja pitkäjänteistä toimintaympäristöä. Tässä kokonaisuudessa keskeisin yksittäinen tekijä on taajuuspolitiikka, jonka ratkaisut vaikuttavat suoraan investointipäätöksiin.

Taajuuspolitiikka investointien edellytyksenä

Suomessa mobiiliverkkojen toimiluvat päättyvät pääosin vuoden 2033 lopussa. Toimilupien jatkoa koskeva valmistelu on käynnistettävä viipymättä, ja keskeiset linjaukset on tehtävä viimeistään kuluvan hallituskauden aikana.

FiCom korostaa, että pitkäjänteinen ja ennakoitava taajuuspolitiikka on välttämätön edellytys investoinneille. Toimilupien tulee olla riittävän pitkiä, lain mahdollistama maksimi 20 vuotta, jotta investointien takaisinmaksu on mahdollista. Lupaehtojen tulee olla selkeitä ja vakaita koko toimilupakauden ajan. Lisäksi on tärkeää, että taajuuksien käyttö säilyy

teknologianeutraalina, jotta verkkojen jatkuva kehittäminen 4G-, 5G- ja tulevien 6G-tekniologioiden osalta on mahdollista ilman tarpeettomia rajoitteita.

Taajuuspolitiikka ei ole ainoastaan sektorikohtainen kysymys, vaan keskeinen osa kansallista talouspolitiikkaa ja investointiympäristöä.

Toimintaympäristön ennakoitavuus investointien lähtökohtana

FiComin jäsenyritykset eivät hae suoria julkisia tukia investoinneilleen. Sen sijaan investointihalukkuus perustuu vakaaseen ja ennakoitavaan toimintaympäristöön.

Julkisen talouden suunnitelmassa on tärkeää varmistaa, että yritysten kustannusympäristö säilyy ennustettavana. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että toimialaan ei kohdisteta äkillisiä tai ennakoimattomia verotuksellisia tai maksuihin liittyviä muutoksia. Pitkäjänteinen näkymä on välttämätön, koska verkko- ja datakeskusinvestoinnit ovat pääomavaltaisia ja niiden takaisinmaksuajat pitkiä.

Digi-infran rakentaminen ja kehittäminen pirstoutuu helposti hallinnonalojen ja päätöksenteon silloihin, joissa eri tavoitteet – kuten kustannussäästöt, kaavoitus, lupakäytännöt ja sääntely – ohjaavat päätöksiä erillään toisistaan. Tällöin kokonaiskuva hämärtyy ja yhteinen tavoite kilpailukykyisestä ja investointeja houkuttelevasta toimintaympäristöstä vesittyy, vaikka yksittäiset päätökset olisivat sinänsä perusteltuja. Tarvitaan vahvempaa yhteistä, yli hallinnonalan rajojen ulottuvaa sitoutumista tavoitteisiin ja yhteiseen suuntaan.

Viranomaisresurssien merkitys

Selonteossa esitetyt merkittävät toimintamenoleikkaukset, erityisesti Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien osalta, herättävät huolta.

Viranomaisresurssit ovat keskeinen osa toimivaa sääntely-ympäristöä. Riittävät resurssit mahdollistavat sujuvat lupaprosessit, ennakoitavan sääntelyn toimeenpanon sekä EU-lainsäädännön tarkoituksenmukaisen soveltamisen kansallisesti. Tilanne, jossa sääntely lisääntyy mutta viranomaisten resurssit samanaikaisesti vähenevät, heikentää mahdollisesti toimintaympäristöä ja kasvattaa epävarmuutta. Traficomien toiminnassa tarvitaan selkeää tehtävien priorisointia. On myös perusteltua tästäkin syystä vähentää kansallista lisäsääntelyä. Esimerkinomaisena tuleva sijaintiselvityspalvelun esitetty kansallista hallintoa jälleen lisäävä toteuttamistapa.

Digi-infrastruktuuri kasvun perustana

Julkisen talouden suunnitelmassa korostuu perinteinen liikenneinfra, mutta digitaalisen infrastruktuurin rooli jää vähäisemmälle huomiolle. FiCom korostaa, että digitaalinen infrastruktuuri on keskeinen alusta kaikelle tulevalle talouskasvulle ja teollisten investointien

syntymiselle, sillä tuotanto, palvelut ja innovaatiot nojaavat yhä ratkaisevammin luotettaviin ja suorituskykyisiin tietoliikenneyhteyksiin.

Suomen vahvuutena on ollut markkinaehtoisesti rakennettu korkeatasoinen verkko, joka on mahdollistanut digitaalisten palvelujen kehityksen. Tämän kehityksen jatkuminen edellyttää, että digi-infra tunnustetaan selkeästi osaksi kasvupolitiikan ydintä.

EU-sääntelyn kehittäminen

Euroopan unionin tasolla valmisteltava Digital Networks Act tarjoaa mahdollisuuden parantaa toimialan investointiympäristöä. Suomen tulee vaikuttaa aktiivisesti siihen, että sääntelyä yksinkertaistetaan ja kevennetään.

Liiallinen ja yksityiskohtainen sääntely lisää hallinnollista taakkaa ja heikentää investointikannustimia. Euroopan kilpailukyvyn vahvistaminen edellyttää toimintaympäristöä, joka tukee yritysten investointeja eikä rajoita niitä tarpeettomasti.

FiCom ry

Elina Ussa

toimitusjohtaja